

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 6016200607
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6016200607.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: K. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. XX, D., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/179/2016-35 z 23. novembra 2017 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/179/2016-35 zo dňa 23. novembra 2017 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 26Sd/179/2016-35 zo dňa 23.11.2017 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 11.03.2016, ktorým odporkyňa podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo 17.02.2016 z dôvodu, že navrhovateľ nie je invalidný, lebo nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd dospel k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľa prijali posudkoví lekári na podklade potrebných odborných lekárskeho nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov, ich posudkové stanoviská boli podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s aktuálne zistenými a objektivizovanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa, posudkovými a zákonnými kritériami a v rámci možností daných platnou právnou úpravou. Nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by závery posudkových lekárov spochybnila, preto si ich osvojil a pri posudzovaní vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia z nich vychádzal. Uviedol, že na základe objektívne zistených aktuálnych zdravotných ťažkostí navrhovateľa a ich závažnosti posudkový lekár správne považoval za rozhodujúce zdravotné postihnutie syndróm závislosti na alkohole s počínajúcimi organickými zmenami mozgu, ktoré správne zaradil v rámci prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení

a pri tomto zdravotnom postihnutí vyjadril pokles jeho pracovnej schopnosti na hornej hranici možného percentuálneho rozpätia s ohľadom na preukázané orgánové a psychické postihnutie a s ohľadom na trvanie tohto stavu v súlade s posudkovými kritériami. Správne nepristúpil k možnému 10 % navýšeniu jeho zníženej pracovnej schopnosti aj pre jeho pridružené zdravotné ťažkosti a to dvanásťnikový vred, dorzalgie či Raynaudov syndróm oboch horných končatín, pretože ani u jedného z nich nebol preukázaný taký stupeň závažnosti a funkčnej poruchy, ktorý by mal posudkový význam. Adaptačná a reaktívna depresívna porucha bola zohľadnená v rámci rozhodujúceho zdravotného postihnutia. Výslovený posudkový záver nemohli ovplyvniť ani navrhovateľom predložené odborné lekárske nálezy na pojednávaní pred krajským súdom, pretože nedokumentovali iný, resp. závažnejší stav jeho zdravotných ťažkostí než ten, ktorý už bol posudkovo vyhodnotený. Raynaudov syndróm bol diagnostikovaný už v čase posudzovania jeho zdravotného stavu posudkovým lekárom s tým, že podľa reografického vyšetrenia horných končatín išlo o hranične patologický nález, počínajúca osteoartróza bola známa už v čase posudkového hodnotenia jeho zdravotného stavu, z hľadiska duševného ochorenia bola naďalej konštatovaná organická afektívna porucha bez zmeny diagnózy a ohľadom navrhovateľom tvrdenej Lymsej choroby, ktorá bola predpokladaná na základe vyšetrenia z 30.06.2017, v kontrolnom vyšetrení z 24.07.2017 bolo konštatované, že zistené protilátky pravdepodobne svedčia o prekonanej infekcii s tým, že sa overujú aj iné možnosti. Bola mu predpísaná antibiotická liečba. Uvedené nepovažoval za dlhodobu nepriaznivú, liečbou neovplyvniteľný zdravotný stav, ktorý je predpokladom posudkového zhodnotenia. S ohľadom na obsah uvedených nálezov krajský súd nepovažoval za potrebné ich dodatočné posudkové zhodnotenie.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včasné odvolanie, v ktorom uviedol, že jeho zdravotný stav nie je stabilizovaný, o čom svedčia aj lekárske správy odborných lekárov z odboru gastroenterológie, reumatológie, psychiatria, z ktorých vyplýva, že nie je schopný vykonávať zamestnanie. Uviedol tiež, že posudkoví lekári, ktorí posudzovali jeho zdravotný stav sú zamestnancami odporkyne a má výhrady voči ich posudkom. Dodal, že je pravdou, že za rozhodujúce zdravotné ťažkosti udal psychickú poruchu, lebo musel určiť jednu diagnózu ktorú mu poradili kvôli percentám, ale vo vykonávaní zárobkovej činnosti mu bránia tie ostatné diagnózy (slabosť, nevoľnosť, bolesti), hoci psychické problémy majú tiež závažný vplyv.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcim určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Uviedla, že subjektívne presvedčenie navrhovateľa, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený nie je dôvodom na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov. Dodala, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, sú hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú; nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 01.07.2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v

znení neskorších predpisov podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona o sociálnom poistení).

Navrhovateľ sa domáhal priznania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 40 %.

Posudkoví lekári ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa vyhodnotili duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok (alkoholizmus, toxikománia) - stredne ťažká forma v zmysle prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení zaradené pod kapitolu V, položka 7, písmeno a/ a za toto zdravotné postihnutie určili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %.

Posudkový lekár v posudku zo dňa 17.02.2016 pred vydaním napadnutého rozhodnutia uviedol, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa je porucha osobnosti a správania zapríčinená nadužívaním alkoholu. Uviedol, že psychologické vyšetrenie potvrdilo prítomnosť hranične ľahkého stupňa organickej patológie centrálnej nervovej sústavy s diskretnými organickými zmenami osobnosti. Pre bolesti hlavy mu boli vykonané MR mozgu s negatívnym nálezom, zistené boli degeneratívne zmeny medzistavcových platničiek, od januára 2016 bol diagnostikovaný Rauynaudov syndróm. Pridružené zdravotné ťažkosti (dvanástnikový vred, dorzalgie, choroby kapilár) nepovažoval za posudkovo významné.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporujú ako aj po podaní opravného prostriedku postupovali v súlade so zákonom. V posudkoch zohľadnili objektívnymi nálezmi preukázané zdravotné ťažkosti navrhovateľa, pričom zhodne vyhodnotili, že ani pre poruchy osobnosti ani pre pridružené ochorenia miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zatiaľ nedosahuje viac ako 40 %. Závery posudkových lekárov nie sú v rozpore s nálezmi z odborných lekárskeho vyšetrení, ktoré navrhovateľ absolvoval pred samotným posúdením jeho invalidity podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z. z.. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku zaujatosti posudkových lekárov z dôvodu, že sú v pracovno-právnom vzťahu s odporkyňou; posudkoví lekári sociálneho poistenia sú povolani na výkon posudzovania invalidity priamo zo zákona č. 461/2003 Z. z..

Navrhovateľ ani v podanom odvolaní neuviedol námietky, ktoré by spochybnili závery posudkov a

nepreukázal, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia.

Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (OSP) súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu ku skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporkyne, teda ku dňu 11.03.2016 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP), hoci zákon nevylučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; taká možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskeho nálezu a dôvodom na zrušenie jej rozhodnutia, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a predložené odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa spôsobuje 35 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly V, položky 7, písm. a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení a navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd, stotožňujúc sa so závermi súdu prvého stupňa, rovnako dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav v súlade so všeobecným posudkovým hľadiskom, úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, pričom ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárov. Tak ako krajský súd aj odvolací súd mal preto za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a že navrhovateľovi nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Uvedené však nevylučuje v budúcnosti pri prípadnom zhoršení zdravotného stavu podať novú žiadosť o invalidný dôchodok a požiadať o prehodnotenie zdravotného stavu.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné, a preto podľa § 219 OSP rozsudok krajského súdu potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd navrhovateľovi v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP nepriznal, nakoľko nebol v odvolacom konaní úspešný.

Tento rozsudok bol priznaný pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.